

ONTWERP VAN BIJKOMENDE NORM (HERZIENE VERSIE 2023) BIJ DE IN BELGIË VAN TOEPASSING ZIJNDE INTERNATIONALE AUDITSTANDAARDEN (ISA'S)

Ontvangen commentaren op de openbare raadpleging die door het IBR werd georganiseerd en standpunt van de Raad van het IBR

1. Context

De openbare raadpleging - overeenkomstig artikel 31 van de wet van 7 december tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren - omtrent deze ontwerpnorm vond plaats van 1 december 2021 tot 1 maart 2022.

Het IBR heeft binnen deze termijn één reactie van een bedrijfsrevisor, ontvangen.

In punt 3 en 4 van deze nota wordt een overzicht van de ontvangen commentaren verstrekt alsook het standpunt van de Raad van het IBR, met in voorkomend geval een voorstel tot wijziging van de ontwerpnorm. In het kader van de regelgeving betreffende de bescherming van het privé-leven, werd de uitdrukkelijke toestemming van de respondenten gevraagd om de integrale brieven te publiceren op de website van het IBR.¹

De aangepaste ontwerpnorm werd goedgekeurd door de Raad van het IBR op 30 juni en 1 september 2023. De Raad heeft vastgesteld dat de gepaste procedure werd gevolgd en dat het dan ook niet nodig is om een nieuwe openbare raadpleging te organiseren.

2. Voorafgaande opmerkingen

2.1. De Raad van het IBR dankt de verschillende respondenten voor hun bemerkingen. Dankzij deze reacties kan de Raad ten volle zijn doelstelling vervullen bij het formuleren van normen, met name komen tot kwalitatief hoogstaande normatieve teksten.

2.2. Dit ontwerp van norm is tegelijk met de volgende twee andere ontwerpen van normen voor openbare raadpleging voorgelegd:

- Ontwerp van norm inzake de opdrachten van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad
- Ontwerp van norm inzake de controle van de overeenstemming van de financiële overzichten met het Europees uniform elektronisch formaat (ESEF)

Deze twee ontwerpnormen wijzigen de huidige norm op verschillende plaatsen. Daarom wordt verwezen naar het document "Ontvangen commentaren op de openbare raadpleging die door het IBR werd georganiseerd en standpunt van de Raad van het IBR" over deze twee ontwerpnormen.

3. Standpunt van de Raad inzake de ontvangen commentaren op de balans sociale-sectie van de bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's)

Onderwerp	Standpunt van de Raad	Referentie naar de betrokken paragrafen uit de ontwerpnorm
1. Sociale balans	De Raad is van mening dat de nieuwe formulering die in de paragrafen A35 en A35bis wordt voorgesteld en waarin paragraaf 71bis is overgenomen , duidelijker is dan de formulering die tijdens de openbare raadpleging werd voorgesteld en die voor interpretatie vatbaar was omdat dit zou kunnen betekenen dat de materialiteitsdrempel voor de jaarrekeningen identiek is voor de sociale balans in haar geheel, terwijl de commissaris voor de sociale balans op een meer granulaire basis werkt, per rubriek. <u>Naar aanleiding van het verzoek tot herformulering van de HREB, heeft de Raad besloten om de mogelijkheid om de aandacht te vestigen op één of meer punten die relevant is voor het begrip van de gebruikers de uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot de sociale balans, opnieuw in te voeren als een vereiste werkzaamheden, voor zover de commissaris dit noodzakelijk acht.</u>	§71bis, A35 en A35 bis §73 en A35quater ; §75 en A36bis

¹ Het opstellen van normen kan beschouwd worden als een opdracht van algemeen belang in de zin van artikel 6.1. a) van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) (Engels: General Data Protection Regulation (GDPR)). Derhalve worden het volledig dossier (reactie, naam en voornaam en in voorkomend geval de entiteit die de respondent vertegenwoordigt) overgemaakt aan de Hoge Raad voor de Economische beroepen en aan de minister van Economie.

2. Andere aanpassingen	Geen opmerkingen ontvangen en daarom zonder wijzigingen goedgekeurd door de Raad.	§ 10 (CSA), § 19 (2 bijkomende modellen voor verslagen), § 80, + modellen voor verslagen 2.7, 2.8 et 2.9
------------------------	---	--

4. Standpunt van de Raad inzake de ontvangen commentaren op de ESEF-sectie van de bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's)

Onderwerp	Standpunt van de Raad	Referentie naar de betrokken paragrafen uit de ontwerpnorm
1. De ESEF-sectie die moet worden opgenomen in het commissarisverslag moet worden geharmoniseerd tussen het rapport dat wordt opgenomen in de ingediende rekeningen bij de NBB, bij de FSMA en in de vrije vertalingen (niet-officiële versies)	De Raad van het IBR besluit om de sectie met betrekking tot ESEF in het commissarisverslag te harmoniseren door systematisch een verwijzing op te nemen naar de daadwerkelijk opgestelde officiële (geconsolideerde) rekeningen in het ESEF-formaat, om de verscheidenheid aan licht verschillende commissarisverslagen te beperken.	§111sexies ; §111septies ; §A49quiquies ; modelverslag bijlage 2.5., sectie omtrent het ESEF formaat.
2. Overeenkomstig het WVV moet de commissaris aangeven of de jaarrekening (geconsolideerd) voldoet aan de wettelijke vereisten. Indien de jaarrekening niet in het ESEF-formaat is opgesteld terwijl dit wel verplicht was, dient het commissarisverslag te vermelden dat de wettelijke vereisten niet zijn nageleefd Bovendien moeten we vermijden dat we opnieuw een verslag uitgeven alleen in het geval dat de commissaris een gewijzigde conclusie uitdrukt over het ESEF-formaat. Met betrekking tot paragraaf 111quiquies, indien een vennootschap het verslag betreffende de naleving van de wettelijke vereisten met betrekking tot de jaarrekeningen (geconsolideerd) niet publiceert, lijkt het bovendien passend om te vermelden dat de commissaris dit rapporteert aan de FSMA in overeenstemming met de procedure zoals voorzien in paragraaf 40 van de ESEF-norm.	De Raad van het IBR heeft tijdens zijn vergadering van 15 december 2023 besloten om de optie om een apart rapport uit te brengen volgens ISAE 3000 in het genoemde geval in te trekken. In deze situatie zal de commissaris aangeven in het gedeelte met betrekking tot ESEF (in het tweede deel van zijn verslag) dat hij de jaarrekening niet op tijd in het ESEF-formaat heeft ontvangen om zijn conclusie daarin op te nemen. Het is niet voorzien om een tweede commissarisverslag uit te brengen zodra de jaarrekening in het ESEF-formaat beschikbaar zijn. Op voorstel van de belanghebbende partij besluit de Raad van het IBR toe te voegen dat de overige vermeldingen in het tweede deel van het commissarisverslag aangeven dat de ESEF-rekeningen niet zijn opgesteld als een niet-naleving van de wettelijke vereisten. De Raad van het IBR stemt er ook mee in dat de norm aangeeft dat deze informatie aan de FSMA moet worden meegedeeld. De Raad acht het ook passend om aan te geven dat communicatie met het auditcomité ook vereist is in dit geval.	111quiquies.
3. In het geval van een niet-officiële maar ondertekende versie van het verslag, waarin wordt verwezen naar financiële overzichten die niet zijn opgesteld in het ESEF-formaat, is het wenselijk om een onthouding van oordeel uit te drukken, maar ook te verwijzen naar de officiële versie van de financiële overzichten die daadwerkelijk zijn opgesteld in het ESEF-formaat en waarop het commissarisverslag een oordeel over het ESEF-formaat bevat. In dat geval is het niet nodig om het commissarisverslag opnieuw uit te brengen, omdat er wordt verwezen naar het gegeven oordeel over het ESEF-formaat van de officiële versie van de financiële overzichten. Het model van de ESEF-sectie die in het commissarisverslag moet worden opgenomen, zal dan verschillen.	De Raad van het IBR stemt ermee in om een verwijzing op te nemen naar de conclusie over ESEF die is uitgedrukt in de officieel opgestelde versies van de rekeningen in het ESEF-formaat, in het geval van ondertekende versies van het commissarisverslag die betrekking hebben op vertaalde en niet-officiële financiële overzichten die niet zijn opgesteld in het ESEF-formaat. Hiervoor is een paragraaf 43 toegevoegd aan de 'ESEF'-norm, evenals paragrafen 111 octies en 111 nonies (iii) aan de bijkomende norm (herziene versie 2023). Er is ook een modelsectie 'ESEF' toegevoegd die moet worden opgenomen in het commissarisverslag in dit specifieke geval.	§111octies ; §111nonies ; Toevoeging in modelverslag bijlage 2.5. van de bijkomende norm: <i>[Wanneer de ondertekende versie van het commissarisverslag betrekking heeft op vertaalde en onofficiële (geconsolideerde) financiële overzichten die niet in het ESEF-formaat zijn opgesteld, maar kan worden verwezen naar de officiële versie van de (geconsolideerde) financiële overzichten die daadwerkelijk in het ESEF-formaat zijn opgesteld]</i>

<p>4. Extra toevoeging besloten door de Raad van het IBR. De sectie “Europees uniform elektronisch formaat (ESEF)” moet worden opgenomen in het verslag van de commissaris met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening (IFRS) en de niet-geconsolideerde jaarrekening die aan de ESEF-vereisten voldoet</p>	<p>De Raad van het IBR besluit deze aanvullende verduidelijking toe te voegen om misinterpretaties te voorkomen.</p>	<p><u>§A49ter</u></p>
<p>5. Modelverslag 2.5. in bijkomende norm: De zin in het modelverslag dient verduidelijkt te worden wanneer de ESEF- financiële overzichten niet tijdig zijn opgesteld door de emittent. Het zou moeten gaan om de digitale versie van het jaarverslag die nog niet is opgesteld.</p>	<p>De Raad van het IBR stemt in en verduidelijkt dat het gaat om de ESEF-versie van het jaarverslag.</p>	<p>Wijzigingen modelverslag bijlage 2.5. van de bijkomende norm:</p> <p><i>[Wanneer de emittent zijn jaarlijks financieel verslagjaar rapport in de vorm van een elektronisch bestand niet tijdig heeft ingediend]</i></p>